

GENERÁCIÓK ÉS REMÉNY SZÍNHÁZA

Út egy nemzeti színház megvalósulása felé

Dolhai Attila

pályázata

a székesfehérvári Vörösmarty Színház igazgatói állására

2025.

Tartalomjegyzék

1. Vízióm a színházról – milyen színházat szeretnék.....	3
1.1 Preambulum.....	3
1.2 Személyes indíttatás.....	3
1.3 A színház, mint közösségépítő hely.....	4
2. A színház sajátos arculata – művészeti koncepció.....	6
3. Vezetési stratégia és a vezetői csapat.....	9
4. Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál.....	11
5. Játék- és műsorrendi kérdések.....	12
6. Gazdálkodási terv.....	20
6.1 Bevételek.....	20
6.2 Kiadások.....	22
7. Alapelvek és célkitűzések.....	26
7.1 Mit értek a „remény színháza” alatt?.....	26
7.2 Társulatépítés és tehetséggondozás.....	27
7.3 Mit értek a „generációk színháza” alatt?.....	28
8. Állandó jelenlét – tartalom minden platformon, minden korosztálynak...31	
9. Zárszó A színház, mint jövőkép, mint élet.....	35
10. Mellékétek	36
11. Szakmai önéletrajz.....	37

1. Vízióm a színházról-milyen színházat szeretnék?

1.1 Preambulum

A magyar **színházi kultúra** – benne a prózai, zenés és táncműfajokkal – páratlanul gazdag. Ennek **méltó folytatása, állandó újragondolása** és fejlesztése elengedhetetlen része a **nemzeti kulturális identitás megőrzésének**.

A „*Generációk és remény színháza – út egy nemzeti színház megvalósulása felé*” koncepció egy olyan átfogó művészeti és társadalmi víziót fogalmaz meg, amely nemcsak műfaji sokszínűséget és magas színvonalat ígér, de erős **közösségi és nevelő hatást** is kifejt.

Célom, hogy ez a színház – prózai és zenés formájában egyaránt – a nemzeti kultúra élő közvetítőjeként működjék tovább, képezzen hidat múlt, jelen és jövő között. **Az elődök által végzett munkát tiszteletben tartva, a folyamatosság és a folytonosság elvét szem előtt tartva**, saját tapasztalataimat beépítve kívánom végezni az előttem álló feladatokat.

1.2 Személyes indíttatás

Az 1990-es évek végén játszott a Vörösmarty Színház a „Jó estét nyár, jó estét szerelem” című Fejes Endre – Presser Gábor művet Nagy Zsolttal a főszerepben. Akkor voltam először ebben a színházban. Azt gondoltam, ha így lehet színházat csinálni, ezt én is szeretném. Akkor döntöttem el, hogy színész akarok lenni. Ha nem is úgy, mint Laborfalvi Rózát, de engem is útnak indított a Vörösmarty Színház.

Azóta szeretem a nagybetűs Színházat, szeretem részleteiben és egészében. Statisztáltam Szurdi Miklós kezei alatt, aki később igazgatója lett ennek az intézménynek. Egy alkalommal a Koronázási Szertartásjátékok vendége voltam Miklósa Erika oldalán Szikora János meghívására, néhány alkalommal pedig felléptem előadóként a városban. Talán jól mutatna, ha bővíthetném ezt a listát, mégis, ami most vonz a Vörösmarty Színházhoz, az elsősorban a színházi pályám továbbépítése, valamint a szakmai kihívás, hogy egy olyan színházi fészket hozzunk létre, amely méltón viheti tovább a város szellemi örökségét. Székesfehérvár szakrális jellegű kultuszhely. Királyaink koronázási és temetkezési helye, ahol bátran fordulhatunk az isteni gondviseléshez. Ezért pályázom meg ennek az ihletett intézménynek a vezetői posztját.

1.3 A színház, mint közösségépítő hely

A pályázat benyújtására az a meggyőződés sarkall, hogy **a színház** nem csupán előadások sorozata, hanem **identitásformáló, gondolkodásra ösztönző, közösségi élményt nyújtó tér**. Ebben a térben élek, tanulok, tapasztalok **25 éve**. Sikerekben gazdag, de kudarcokkal, felismerésekkel is tarkított szakmai életemben szerzett tapasztalataimat, úgy érzem, itt az ideje továbbadnom és a **közösség szolgálatába állítanom**.

Ezt a 25 évet egy fészekhez hűen a **Budapesti Operettszínházban** töltöttem. A pályám elején megfordultam a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színházban, a Miskolci Nemzeti Színházban, a Békéscsabai Jókai Színházban, a Szegedi Nemzeti Színházban. Az igazi tapasztalatszerzés az anyaszínházamhoz kötődik, annak minden változásával, kudarcaival és sikereivel együtt. Művészi tevékenységemre a sokszínűség jellemző: **musical, operett, opera, próza, film**. Vannak **alkotói, írói ambícióim**. Ennek eredményeképp született a *Szétszakítottak* című zenés színpadi mű, amely a trianoni traumát volt hivatott feldolgozni. Ez a mű lett az alapja az *Örök hűség* című filmnek, amelyet

bemutatása óta minden év június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján levetít a közszolgálati televízió.

Ezalatt az idő alatt volt néhány igazgatóváltás az életemben. Még ha minden színháznak megvannak is a sajátosságai, a szerkezete, szabályzatai el is térhetnek, de vannak rendszerei és reflexei, amelyek azonosak. **Ilyen a színész, a társulat reakciója, ha bizonytalan helyzetben van.**

A Vörösmarty Színház társulata egy erős közösségként tudott fellépni saját érdekeiért. Biztos vagyok benne, hogy ha eléjük állok, engem is próbára fognak tenni. Hogy elfogadják-e a javaslataimat vagy megfelelek-e ezen a próbán, nem tudom. Arról viszont szeretném biztosítani őket, hogy szeretem a tehetséges embereket és örömmel szolgálnám a társulat érdekeit. Mindenkinek nem lehet megfelelni, de egy közös ügyért, – hogy **váljék a Vörösmarty Színház nemzetivé – úgy hiszem, engedhetünk az egyéni vágyakból.** Elsősorban nem az a kérdés, én milyen színházat szeretnék, a kérdés az, hogy a fenntartó és a társulat milyen színházat szeretne az ország egyik első profi kőszínházában.

A színház korábbi igazgatói alatt zenés és prózai népszínházként működött. Volt, hogy a zenés előadásokra építettek inkább, volt, hogy a prózaiakra. Az utóbbi időben a társulat összetételét tekintve inkább a prózai színjátszás lett hangsúlyosabb. A társulat úgy döntött, változást szeretne a vezetés tekintetében, amit a fenntartó támogat. Ha megvizsgálom a színházról megjelent írásokat, beszámolókat, egy tökéletesen működő, sokszínű műhelyt látok. Ez ellentmond annak, ami történik. **A fenntartó a változás, a fejlődés irányát is megjelölte: legyen a Vörösmarty Színház nemzetivé!** A társulatot fel kell készíteni erre a feladatra. Hiszem, hogy **egy vezető legfőbb feladata a közös szellemi vízió életben tartása a művészi integritás megőrzésével, a folyamatos közösségépítés és az értékalapú működés biztosításával.**

2. A színház sajátos arculata – művészeti koncepció

A „*Generációk és remény színháza – út egy nemzeti színház felé*” koncepció lényege, hogy **a székesfehérvári Vörösmarty Színház legyen a magyar kulturális élet egyik legfontosabb, legnépszerűbb és legszerethetőbb közintézménye.** Olyan hely, amely minden korosztályhoz szól, közösséget épít, értéket közvetít, és amely a magyar irodalom, zene- és táncművészet legjavát integrálja.

Hangzatos szavak, de mit is takarnak? Mitől lesz kiemelkedő egy társulat? Mitől lesz telt házas egy előadás? Minden kérdést nem fogok tudni megválaszolni, de véleményem és tapasztalatom szerint mégis **van egy jól megragadható közös nevező.** Ez pedig nem más, mint **a SZERETET.** Egyszerű szó, de sokszor nehéz a megvalósítása.

A legjobban működő társulatokban, vezető és alkalmazott között, rendező és színész között, műszak és alkotók között, néző és művész között ez az igazi kapocs! Hogyan jön létre ez? **Ha a vezető kiemelten figyel a társulatára, annak képességeire, ha a vezető helyzetbe hozza a rábízottakat.** A színház csapatmunka. A színház akkor lesz sikeres, ha az előadásai is azok. Az előadások sikerének feltétele akkor valósulhat meg igazán, ha a színészek tudásuknak, felkészültségüknek megfelelő feladatot kapnak, és a felkért rendezők érzékenyek a társulat és a közönség kapcsolatára. Ennek nyomán a társulat jól teljesíthet, öröme lesz a munkájában, amit a nézők is megéreznek.

A prózai színház személyessége és drámai mélysége, valamint a zenés színház érzelmi ereje és dinamizmusa együtt a lehetőségek tárházát képesek adni a színházi közösség számára. **Vezetőként célokom, hogy mindkét irányvonal kaput nyisson a közönség felé. A Vörösmarty Színház prózai tagozata mellett a zenés**

színpadi műfajok – opera, operett, musical – is részei lennének a repertoárnak.

Miközben a fenntartó szeretné megőrizni prózában erős társulatát, a megjelölt irány magában hordozza a társulati bővítést és a zenés műfaj megerősödését. **Ez előadásszám- és jegybevétel-növeléssel érhető el.**

Összehasonlításként, az elmúlt évben a befogadott vendégjátékok száma a játszott előadások közel egyharmada volt, amit rendkívül soknak tartok a saját előadások rovására. **Nagyságrendileg a prózai előadásoknak el kell érniük az összes előadásszám kétharmadát, plusz a zenés és balettelőadásoknak még további egyharmadát kellene teljesíteni ahhoz, hogy megfeleljünk a nemzeti státusz feltételeinek. Tehát a zenei oldal erősödése nem jelenti a prózai jelleg gyengítését, hanem több, más irányú művészi feladatot jelent, amelyeknek teljesítéseként növekedhet a bevétel.**

Bármely műfaj is kerüljön a közönség elé, **minden esetben a legjobb minőséget kell képviselnie a színháznak.** A kompromisszum nem megengedhető. Ha valaki rosszul mondja a prózát, az épp olyan kiábrándító, mint ha valaki hamisan énekel vagy ügyetlenül táncol.

Milyen szerepe van jelenleg a színháznak a régióban? Budapesten minden színháznak meg kell találnia a karakterét, jól elkülönülő jellegét, amihez a közönsége egyértelműen tud csatlakozni. Vajon Székesfehérvár tekintetében mi a helyes irány? A térségben sok más színház is működik, Tatabánya, Veszprém, Dunaújváros és Budapest is elérhető távolságban vannak. A Vörösmarty Színház a város nagyságrendjéhez méltó pozíciót, kiemelt színházi minősítést foglal el a fent említett városok színházaihoz képest. Mégis, a nemzeti státusz és az annak való megfelelés országos rangúvá teheti az intézményt. A város, a kezdetekhez méltóan, most is támogatja színházát és művészeit.

Ne csak azt kérdezzük, mi tarthatja meg Székesfehérváron a színházba vágyó nézőt, hanem **mi csalogathatja el a fővárosból és a régióból a Vörösmartyba a közönséget? Csakis a minőség és a repertoár sokszínűségének további**

erősítése. Olyan alkotók, rendezők meghívása, akiknek eddigi munkái egyértelműen ezt az irányt mutatják: **Szabó Máté, Béres Attila, Harangi Mária, Sebestyén Aba, Pozsgai Zsolt, Szőcs Artur, Barnák László, Bakos Kiss Gábor** mind bizonyítottak már sikeres, közönségformáló előadásokkal, és ne feledkezzünk meg a színművészekről sem, akik elképzeléseiket megvalósítják – **közönséget vonzó szereposztások kellenek a teljes társulat művészi kapacitásának kihasználásával, esetenként sztárvendégek meghívásával.**

Mi vonzhatja a budapesti színházba járó Székesfehérvárra? Azok az előadások és előadók, amelyeket/akiket a fővárosban nem kaphat meg, vagy nem abban a minőségben, ahogy azt szeretné. Művészi munkánk tekintetében jó, ha ezt az igényt is figyelembe vesszük. Ma már fizikai akadályai sem merülhetnek fel a Budapestről való oda-vissza utazásnak, akár az esti előadás után sem. Székesfehérvár ideális desztinációja a kulturális turizmusnak is.

Sok magyar történelmi színpadi alkotással is adósok vagyunk. Terveim között szerepel a számomra az egyik legfontosabb projekt, a **Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál** létrehozása, nyári, szabadtéri program keretében, amely méltó folytatása, kiegészítése lehet a **Székesfehérvári Királyi Napok** rendezvénysorozatnak.

Meglátásom szerint **a bibliai történetek, a spirituális motívumok és az erkölcsi tanítások kortárs újra értelmezése a „Generációk és remény színháza – út egy nemzeti színház megvalósulása felé” koncepció egyik legfontosabb erkölcsi és művészi kihívása.** A vallási és bibliai művek nem kizárólag egyházi, hanem **egyetemes emberi értékeket hordoznak:** hűség, áldozat, megbocsátás, igazságkeresés, belső küzdelem. Ezek minden korban megszólalhatnak, de **különösen időszerűek** jelenünkben, amikor **az értékek újra értelmezése és megerősítése** válik szükségessé.

A prózai és zenés művek egyaránt alkalmasak arra, hogy ezek a tartalmak ne csupán illusztratív vagy múzeumi szellemben, hanem a **mai ember kérdéseire választ keresve szólaljanak meg.** Ebben a kontextusban a színház nemcsak

kultúrát, **de hitet, reményt és lelki kapaszkodókat is közvetít.** Egy ilyen színház képes lehet újra összekötni a közösséget a lelki örökséggel, sőt olyan formát kínálhat, amelyben az egyén újra értelmezi saját helyét a világban.

A „Generációk és remény színháza – út egy nemzeti színház megvalósulása felé” koncepció működtetésében vállalom, hogy e tartalmakat integrálom a művészi programba kortárs eszközökkel, méltósággal, nyitottsággal és kellő tisztelettel.

3. Vezetési stratégia és a vezetői csapat

(működtetési koncepció)

Ami a vezető kollégáimat illeti, akikkel karöltve nekivágnánk az általam kitűzött céloknak, első körben a következők:

- Az **ügyvezetői pozícióban** számítok a színház jelenlegi ügyvezetőjére, **Lőrincz Zsuzsára**, akinek magas szintű munkája garanciát jelent számomra a színház kiegyensúlyozott működésének kézben tartására.
- Ugyancsak **megbízom a jelenlegi művészeti titkárságban, műszaki vezetésben, és a marketing és sajtóosztály, valamint a közönségkapcsolatok** tekintetében is a **jelenleg dolgozó kollégáival** kívánom folytatni a munkát, külső tanácsadást igénybe véve, ha szükséges.
- A gazdasági vezetésben, a gazdálkodás területén tanácsadóként **Kiss Gabriellára**, régi kollégámra támaszkodom, aki jól ismeri a költségvetési szervek gazdasági működését és a közalkalmazotti munkaviszonyból adódó jogszabályi környezetet.
- A prózai részleg művészeti vezetőjeként **Németh Ákos** íróra számítok, aki nemcsak sikeres drámaíró, de nagy tapasztalattal rendelkezik a színházi dramaturgiai feladatok terén is.

- **A zenés színház művészeti vezetése hozzám tartozik.** A zenés darabok betanításának zenei vezetői az általam jól ismert karmesterek közül kerülnek ki,

egyeztetve az **Alba Regia Szimfonikus Zenekarral és vezetőjével Ruff Tamással.** A tánc előadások létrehozásában szeretnék együttműködni a **Székesfehérvári Balett Színház** együttesével és **Egerházi Attila koreográfus - igazgatóval.** Mindkét vezető kinyilvánította további együttműködési szándékát a színházzal. Egerházi Attila különösen fontosnak tartja törekvésünket a nemzeti minősítés elérésére, mert ez egybevág **a szándékuk szerinti, évadonként 1-2 önálló balett estjük megtartásával színházunkkal karöltve, és ezzel teljesítésre kerül e minősítés egyik lényeges feltétele.**

- Szükségesnek vélem olyan **alkotói stábok létrehozását – beleértve a díszlet-és jelmeztervezőket, vizuáltervezőket, kivitelező szakembereket,** akik a születendő darabok érdekében a bemutatók előkészítésében, úgynevezett „vetésforgó” szerint, persze előre egyeztetve, rendelkezésre állnak az előadások létrehozásának folyamatában.

- Ezen kívül **írói, alkotói csoportokat,** kreatív teameket hoznánk létre a prózai tagozat vezetőjével, koncepcionális irányításával. **Minden csoportnak feladata lenne egy kortárs, egy magyar történelmi és egy vallási vagy bibliai téma feldolgozása, amelyből előadás készülhet.** A csoport tagjai egy író-dramaturg, egy rendező, további két csoport kiegészül egy-egy zeneszerzővel is. Ezek a csoportok időnként frissülnek új alkotókkal. A bemutatókat követően projektelemlések keretében feltárnánk a problémákat, a felmerült nehézségeket a további fejlődés és építkezés érdekében. **Igazi műhelymunkát szeretnék!**

4. Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál

A magyar népi kultúrában mélyen gyökereznek a bibliai eredetű történetek, motívumok, különösen az **egyházi és világi ünnepekhez kapcsolódva**. A karácsony, húsvét, pünkösd, Szent Iván-éj, az adventi időszak, a nagyböjt mind olyan ünnepek, amelyek során a közösségi és spirituális élmények a dramatikus és zenei hagyományokon keresztül is kifejeződnek. A világi ünnepek – mint az aratás, az új kenyér ünnepe, a farsang vagy a szüreti multságok – gyakran hordoznak bibliai utalásokat vagy vallási vonatkozásokat. Ezek közösségi élmények formájában jelennek meg a népszokásokban, és lehetőséget kínálnak arra, hogy a színház ezeket újra felfedezze és bemutassa, hidat képezve a hagyomány és a jelen között. **A keresztény és népi szokások keveredése ma is inspirációt nyújthat kortárs előadásokhoz, lehetőség lehet közösségi, interaktív színházi formákra, különösen a fiatal generációk számára.**

A Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál évadonkénti nyári, szabadtéri megrendezését a városban egyik legfontosabb küldetésemnek tartom. Amennyiben ez a program kapcsolódna a **Székesfehérvári Királyi Napokhoz, minden évben új bemutató születhetne**. A székesfehérvári **ősbemutatót** követően az ország különböző egyházainak vallási közösségi központjaiban egy-egy hétvégén helyszínenként két előadást és egy esőnapot vállalva a társulat számára egy **négy hétvégén át tartó vendéjátékká fejlődhetne**. A következő évadban az első produkció további négy helyszínre utazna, az új bemutató pedig követné elődje útját. Ezáltal erősödhetne **az egyházak kulturális és turisztikai szerepe egy-egy régióban**, kölcsönösen segítenénk egymást, és az előadások költségeinek megtérülésében is hasznos lenne, hiszen ez nem csak Székesfehérvár

érdeke és ügye, ez országos érdek. Elképzeléseim alátámasztására és a megvalósítás érdekében bizalommal fordultam a magyar katolikus egyház olyan prominens vezetőihez, mint **Veres András győri püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, valamint Bábel Balázs kalocsai és Ternyák Csaba egri püspökök, akiknek támogató nyilatkozatát ügyünkben a pályázathoz csatolom.**

A fesztivál megvalósítására felkért alkotótársaim:

Németh Ákos író, **Lackfi János** költő, **Zsuffa Tünde** író, dramaturg, **Harangi Mária** rendező, **Pozsgai Zsolt** író, rendező, **Romvári Gergely** rendező, színművész, alkotó, **Szomor György** zeneszerző, rendező, színművész, **Kovács Adrián** zeneszerző, karmester, **Cári Tibor** temesvári zeneszerző, akivel az Örök hűség című film alapját adó Szétszakítottak című alkotásban szerzőtársként dolgoztunk együtt.

5. Játék- és műsorrendi kérdések

A műfaji sokféleség tudatos vállalás, amely új közönségrétegek elérését teszi lehetővé, és segít elmosni a műfajok közötti határokat: a nagy formátumú drámai, rockopera- és musical előadások, a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó prózai és zenés történelmi játékok, a prózai és zenés formában megvalósuló tematikus történelmi előadások, szabadtéri prózai és zenés előadások, fesztiválszereplések, helyspecifikus produkciók, amelyek közösségi eseményként megélhető színházi ünnepekként valósulhatnak meg.

Természetesen a színház folyamatosan segítséget nyújt **a Székesfehérvár önkormányzatának szervezésében megvalósuló programokhoz, ami természetes elvárás a fenntartó részéről.**

Véleményem szerint olyan előadásokra van szükség, amelyek korszerű formanyelvvel szólítják meg a mai közönséget, tisztelettel és kreativitással viszonyulnak a magyar dráma- és zenetörténeti, tánc-történeti hagyományokhoz,

képesek komplex társadalmi, történelmi és érzelmi tartalmak közvetítésére, közösségformáló, értékközvetítő szerepet töltenek be, és lehetőséget nyújtanak a fiatalabb generációk bekapcsolására.

Arra kell törekedni, hogy a különböző műfajú előadások az évadok során kiegyensúlyozottan legyenek jelen a színház programjában. Műsorpolitikánknak, művészi stratégiánknak a fentiek figyelembevételével nagyon érzékeny egyensúlyban kell lennie, és meg kell találnia a helyes arányokat abban, hogy **hány százalékban kell prózai, zenés-táncos, illetve gyermek- és ifjúsági előadásokat megvalósítani a nagyközönség számára.**

Ebben tekintettel kell lennünk a széles körű érdeklődés fenntartására, de a társulat építése és együtt tartása szempontjaira is. Azzal is tisztában vagyok, hogy a gazdasági nehézségek, az infláció, a jegyárak elengedhetetlen emelése nem könnyíti meg a dolgunkat.

Jelen állás szerint a **2025/2026-os évad minden tekintetben későn kerül kommunikálásra**, ezzel az elvártnál nehezebb helyzetbe hozva a társulatot, a bérlet- és jegyértékesítést, valamint a nézőket is. A színházban nagyon fontos a kiszámíthatóság, tervezhetőség. Ahhoz, hogy kora tavasszal szerződötési tárgyalásokba kezdhessünk, már ősszel tudnunk kell a következő évi repertoárt, hogy ajánlatot tehessünk alkotóinknak, színészeinknek. Ha időben elkészül a repertoár, van idő a marketingstratégia kidolgozására és a kommunikációra. Bizonyos előadások jogainak megszerzése időigényes, bonyolult feladat. Ezért az előttünk álló első évben utol kell érünk a feladatokat, a második évtől már tervezettebben folyhatnak az előkészültek, a jogszerzést is beleértve.

A 2025/26-os évadra tervezett műsort – bár jelenleg nem ismerjük – a pályázati kiírás szerint tudomásul vennénk, azzal a kiegészítéssel, hogy ha a betervezettek és a meglévő repertoárjátszás mellett, megítélésünk szerint, szükség volna további bemutatóra, **akkor a 2026-os tavaszi évadban, május elejére tervezve előállnánk az első saját bemutató előadásunkkal, amelyhez a darabot a klasszikus nemzeti repertoárból kívánjuk kiválasztani.** A jelenlegi

repertoárból, a leköszönő vezetés munkája előtt tisztelegve, ki fogjuk választani azokat az előadásokat, amelyek a legsikeresebbek voltak a nézőszám tekintetében, kiemelve és felújítva ezzel elődünk legnépszerűbb produkcioit. Ennek, a tisztelgésen túl, további értéke, hogy saját sikereit újraélheti a társulat és a közönség is.

A 2026/27-es és a 2027/28-as évadok tervezése már a *„Generációk és remény színháza – út egy nemzeti színház megvalósulása felé”* koncepció jegyében zajlana. A játék- és műsorrenddel kapcsolatban fontos leszögezmem, hogy a színház hagyományaira és a nézői elvárásokra tekintettel **a színházban megszokott repertoárrendben fogunk játszani, kapcsolódva a jól bevált évados bérletértékesítési rendszerhez.**

Célom, hogy a jelenlegi próba- és játszási rendet optimalizálva, a színház műsorát mihamarabb előre meghirdethessük sajtóban, honlapon, minden felületen, hogy a néző jó előre tervezve tudja bérletét, jegyét megváltani. Az évadok összeállítása sok tényezőn múlik. Az október elejétől május végéig terjedő aktív színházi időszakban a nézői szokásokat, a minél változatosabb műfaji eloszlást, valamint a társulat, a díszletgyártó műhelyek és a terek optimalizált terhelhetőségét figyelembe véve a következő évadterveket tartom megvalósíthatónak, amelyeknek teljes megvalósulása nem garantálható, a műsorterv változhat:

A Nagyszínpadon évadonként **4 +1 új bemutatót** tervezünk:

- egy klasszikus dráma
- egy klasszikus operett
- egy klasszikus vígjáték
- egy szcenírozott operakonzert
- egy musical bemutató

A Kozák András Stúdióban évadonként **5 új bemutatót** tervezünk:

- egy bemutató gyerekeknek
- egy színmű bemutatója
- egy balett bemutató
- egy dráma bemutatója
- egy kamaraopera bemutatója március közepén

A Pelikán Fészekben évadonként **4 új bemutatót** tervezünk:

- kortárs világirodalmi bemutató
- görög dráma bemutató
- egy zenés játék bemutató
- kortárs balett bemutató
- mesebalett

Az október eleji, a színházi évadot megnyitó első bemutató egy klasszikus drámai mű a nemzeti repertoárból a Nagyszínpadon. Minden évad végén, április és május folyamán elkezdjük a következő évad operett vagy musical és mesejáték bemutatójának próbáit. Június elején a mesejátékból egy zártkörű munkabemutatót tervezünk, így a következő évad kezdésekor e két darab már készen áll a bemutatásra.

Ez összesen **14 bemutató** az évadban **a kőszínházban**. Ehhez jön még 1 szabadtéri fesztivál bemutató júniusban.

Részletesebben kifejtve, **a klasszikus magyar nemzeti drámairodalomból** évadonként az alábbiak közül válogatunk:

- **Madách Imre:** Mózes
- **Arany János** balladáinak adaptációi
- **Jókai Mór:** Az aranyember
- **Gárdonyi Géza:** Zéta,
- **Molnár Ferenc:** Liliom
- **Herczeg Ferenc:** A fekete lovas

- **Márai Sándor:** A kaland
- **Sík Sándor:** István király
- **Tamási Áron:** Énekes madár
- **Móricz Zsigmond:** Légy jó mindhalálig
- **Németh László:** Gandhi
- **Illyés Gyula:** Kegyenc
- **Sarkadi Imre:** Elveszett paradicsom

2026/2027-es színházi évad:

Nagyszínpad

Vörösmarty Mihály: Czillei és a Hunyadiak

Kálmán Imre: Chicagói hercegnő (operett)

Csiky Gergely: Buborékok (vígjáték)

W. A. Mozart: Varázsfuvola (opera)

Czári Tibor –Dolhai Attila: Örökhűség (zenés dráma)

Kozák András Stúdió

Tom McGowen: Macskarisztokraták (mesemusical színpadi adaptáció –
ősbemutató)

Ulrich Hub: Nyolckor a bárkán (Noé-parafrázis, ifjúsági darab)

Jókai Mór- Czári Tibor: Szaffi (mesebalett)

A. P. Csehov: Ivanov (dráma)

Hamvai Kornél: Szigliget (vígjáték)

Agnese Rutkevica: Duksi (kortárs színmű)

Ottorino Respighi: Lucrezia (kamara opera) vagy

Lajtai Lajos: A régi nyár (operett)

Pelikán Fészek

Bibliai történet (ősbemutató, színházi hittanóra, az Ó szövetség feldolgozásai)

Alina Carunariu: Kebab (kortárs színmű)

Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál

Kocsák Tibor, Miklós Tibor: Légy jó mindhalálig (musical)

2027/2028-as színházi évad:

Nagyszínpad

Spiró György: Az imposztor (dráma)

Kálmán Imre: A montmartre-i ibolya (operett)

E. Rostand: Cyrano de Bergerac (dráma)

Rossini: Sevillai borbély (vígopera)

Szomor György: Diótörő és Egérkirály (musical)

A. L. Webber: Evita (musical)

Kozák András Stúdió

Békés Pál: Spárga tengeralattjáró (mesejáték)

Eisemann Mihály: Fekete Péter (zenés játék)

Thuróczy Katalin: Argentín tangó (színmű)

Klasszikus táncelőadás

Elin Rahnev: Fanatikusok (vígjáték, magyarországi Magyarország bemutató)

Vinnai András: Másik ember (vígjáték, ősbemutató)

Kosztolányi Dezső: Édes Anna (színmű)

Huszka Jenő: Tündérszerelem (operett vígoperai igénnyel, a Szent Anna-tó legendája)

Pelikán Fészek

Arisztophanész: Lüsizisztraté (vígjáték)

Kortárs táncszínházi előadás

Bibliai történet (ősbemutató, színházi hittanóra, az Újszövetség feldolgozásai)

Alexandru Popa: Pókfonálon (kortárs színmű)

Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál

G.B. Shaw: Szent Johanna (dráma)

Tervezett előadásszámok egy évadra lebontva:

Gyermek- és ifjúsági prózai előadás 80, opera 12, operett 24, musical 36, balett 20, nagyszínházi próza 45, Kozák András Stúdió 30, Pelikán Fészek 30

előző évadból átvitt előadások 40

egyéb programok a nézőtéri kávéházban (például: Művészkijáró) 40

Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál 10

Összesítve: 367 előadás

Az előadásszám összesítése tájékoztató jellegű, a végleges műsortervet a színház és a társulat teljes ismeretében tudjuk elkészíteni.

Célunk, hogy a színház kapacitásának teljes kihasználásával minél több, lehetőleg telt házas előadást tudjunk tartani, ezzel növelve jegybevételeinket és a

látogatottsági mutatókat. **Együttműködést kezdeményezünk a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetemmel, valamint a marosvásárhelyi Művészeti Egyetemmel,** ennek keretében a rendező szakos, illetve a színi növendék hallgatók Székesfehérváron való pályakezdését szeretnénk biztosítani.

Az opera- és operett/musical előadásokhoz vendégművészek meghívása szükséges. **Az operai színjátszás fejlesztése, magasabb szintre emelése és népszerűsítése érdekében, és eleget téve az erre vonatkozó nemzeti minősítési feltételeknek, különös tekintettel az operai szerepek, énekkari színdarabok előadására, előrehaladott tárgyalásokban vagyunk az ország nemzeti színházainak, így a szegedi, debreceni, miskolci, pécsi, győri színházak igazgatóival hosszabb távú együttműködések, koprodukciók kialakításának ügyében.** Az erre vonatkozó támogatói nyilatkozatokat a mellékletben csatolom.

6. Gazdálkodási terv

(a költségvetés egyensúlya)

Jelen gazdasági koncepció célja, hogy biztosítsa a színház fenntartható, átlátható és hatékony gazdálkodását a pályázat művészeti programjával összhangban. Elsődleges célja, hogy a színház Székesfehérvár és a régió meghatározó kulturális intézményeként magas színvonalú és sokszínű kínálatot biztosítson, **és elérje a nemzeti színházi minősítéshez szükséges feltételeket, amelyeknek birtokában készen álljon az állammal megkötendő közszolgálati szerződés előírásainak teljesítésére.** A gazdálkodási tervet ezen elvek mentén érdemes bemutatni.

6.1 Bevételek

Bevételt eredményező lehetőségek:

A 2024. évi költségvetési beszámoló áttekintése alapján a költségvetési bevételek eredeti előirányzatához képest összességében növekedés tapasztalható, a működési bevételek terén bizonyos mértékű elmaradás figyelhető meg. A saját

bevételek növelése érdekében a hangsúlyt nemcsak a jegyárak emelésére, hanem a fizető nézőszám stabilizálására, a játszóhelyek kapacitásának hatékonyabb kihasználására, valamint az előadásszám észszerű növelésére szükséges helyezni. **A jövőbeni működés egyik kiemelt célja a vásárolt előadások számának fokozatos csökkentése, párhuzamosan a saját produkciók arányának növelésével a színház alaptevékenységének megfelelően.** Ez a megközelítés nemcsak a bérköltségek tervezhetőségét javítja és a külső függőséget csökkenti, hanem hozzájárul a hosszú távon is fenntartható működéshez. Emellett **erősítheti az intézmény bevételi oldalát** is, hiszen a saját előadások nagyobb nézői elköteleződést tesznek lehetővé, ami **jelentős közönségmegtartó hatással** bír. Egy jól megtervezett értékesítési stratégia révén reális célkitűzés lehet a magas átlagos látogatottság tartós biztosítása, valamint a maximális kihasználtság fokozatos megközelítése. Az intézmény fenntartható működéséhez elengedhetetlen a nézőszám folyamatos növelése és stabilizálása.

A közönség igényeihez alkalmazkodó, korszerű értékesítési stratégia részeként javasolt a **dinamikus árazás és a rugalmas bérletrendszer bevezetése**, amely egyszerre szolgálja a látogatottság növelését és a bevétel optimalizálását. Javasolt további **keresztértékesítési lehetőségek** megkeresése, a **közös bérletformák** továbbfejlesztése, amelyek több intézmény előadásaira is érvényesek – különösen a régiós kulturális hálózat erősítése érdekében. A színház piaci jelenlétének bővítésében és a közönség szélesebb körben történő megszólításában **kulcsszerepet játszik a viszonteladói hálózat. Ennek megerősítése és tudatos fejlesztése elengedhetetlen feladat.** A néző szándékának és a társulat kapacitásának megfelelő műsorterv kialakításával, az egymást követő előadások egységes szempontok szerint való összeállításával ez a folyamat jelentősen segíthető.

Kiegészítő szolgáltatások és további bevételi források:

A nézői élmény fokozása és a gazdasági hatékonyság érdekében indokolt lehet az előadásokhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások – például a büfé, ruhatár, műsorfüzet-értékesítés, illetve a színházi ajándékbolt (shop) – **működésének átfogó áttekintése, szükség szerint felülvizsgálata**, esetleg rendszerszintű kidolgozása. A látogatottsági szint növekedésével párhuzamosan a **szolgáltatások színvonalának erősítése jelentős tartalékokat rejthet.**

A bevételt eredményező további lehetőségek között kiemelt szerepet kaphat a **mecenatúra és a szponzorációs kapcsolatok** tudatos felkutatása, rendszerének kialakítása és állandó pénzügyi forrássá való formálása. Ezek a támogatási formák nemcsak közvetlen anyagi bevételt jelenthetnek, hanem hozzájárulhatnak a régió kulturális életének gazdagításához, a színház hosszútávú értékteremtő szerepének erősítéséhez, valamint a **támogató intézmények és magánszemélyek társadalmi presztízsének növeléséhez is.**

Ezekon kívül az **intézmény helyiségeinek, termeinek szabad tartalékait** célzó kihasználása további bevételi forrásként szolgálhat. Az eredményes bérbeadás külső szereplők (kulturális intézmények, civil szervezetek, kisebb művészeti csoportok, konferenciák, családi események) számára nemcsak a bevételek növelését teszi lehetővé, hanem hozzájárul az **épület folyamatos használatához**, valamint a kulturális közeg szélesebb körű megnyitásához, stabil és kiszámítható bevételi forrást eredményezve.

Központi, irányítószervi támogatás:

A színház működésének és szakmai fejlődésének legfontosabb pillérét, az éves működési költségvetés körülbelül kétharmadát a Székesfehérvár Megyei Jogú Város önkormányzatától és az állami költségvetésből érkező támogatások biztosítják. **Ez a forrás a működési stabilitás garanciája.** A finanszírozási arány is azt mutatja, hogy a bevételi szerkezet diverzifikálása elengedhetetlen a hosszútávú, rugalmas és innovatív működéshez.

6.2 Kiadások

Humánerőforrás:

Az új vezetés célja egy sokoldalú, a klasszikus és modern, több műfajú színpadi kihívásokra egyaránt felkészült **prózai és zenés-táncos társulat kialakítása a meglévő tovább építésével, fiatal tehetségek bevonásával**. Ennek érdekében kiemelt figyelmet szeretnénk szentelni a színészi kvalitások komplex fejlesztésének, a **tehetséggondozás**, a mentorálási programok és a rendszeres **képzések** szervezésének, amelyek hosszú távon biztosítják a társulat szakmai színvonalának fenntartását. Ezek a **képzések nem költségek, hanem hosszú távon megtérülő befektetések**, amelyek növelik a munkatársak hatékonyságát, csökkentik a fluktuációt, minimalizálják a hibákból fakadó kiadásokat és javítják a produkciók minőségét, ami közvetett módon a jegybevételek emelkedését is eredményezi. **Hiszen a Vörösmarty Színház – mint minden előadóművészeti intézmény – legnagyobb értéke és alkotóereje maga a társulat.**

Ebben a környezetben a hatékony munkaszervezés különösen fontos, hiszen a területen dolgozó munkatársak időbeosztása gyakran intenzív, váltakozó ritmusú, és szoros együttműködést igényel. A próba- és játékrend tudatos, előrelátó megtervezése – a rendelkezésre álló erőforrások figyelembevételével – kulcsszerepet játszik a munkatársak leterheltségének optimalizálásában. Ez a megközelítés nemcsak a szervezeti hatékonyságot és a bérköltségek kontrollját segíti, hanem hozzájárul egy fenntarthatóbb, motiváltabb és hatékonyabban működő alkotói közösség kialakításához. **A társulati struktúra gazdaságos fenntartása ugyanakkor csak abban az esetben lehetséges, ha az intézmény jelenlegi támogatási szintje nem csökken, miközben folyamatosan újabb lehetőségeket keres a produkciók szélesebb körű értékesítésére.** Ezt jól tükrözi az intézmény költségvetése is, ahol a legjelentősebb kiadási tételt a személyi juttatások, valamint a munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adók jelentik.

Dologi kiadások:

A dologi kiadások a színház teljes költségvetésének hozzávetőlegesen egyharmadát teszik ki, ami jól érzékelteti, hogy a **működés fenntartása jelentős erőforrásokat igényel**. A legnagyobb arányban a szakmai tevékenységet **közvetlenül segítő szolgáltatások**, a közüzemi díjak, az egyéb szolgáltatások, valamint az üzemeltetéshez szükséges anyagok beszerzése **jelentkeznek kiadásként**.

Ezekhez kapcsolódik a működési célú, előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegének magas aránya is. Ez a költség szerkezet híven tükrözi a színház működési mintázatát, ahol a technikai háttér biztosítása, a létesítményüzemeltetés, valamint a művészeti produkciók előkészítése és lebonyolítása szorosan összefonódik a napi kiadásokkal.

Az intézmény pontos ismerete és az azt befolyásoló tényezők mélyreható elemzése elengedhetetlen a gazdaságos és átlátható működéséhez. A hatékony forrásfelhasználás és **a fenntartható működés csak akkor biztosítható, ha a döntéshozatalt a produkciós és menedzseri szemléletmód vezérli**, amelyben a gazdálkodási adatok, elemzések és kalkulációk rendszeres és tudatos használata alapvető szerepet játszik. Ennek részeként **az önköltségszámítást** nem csupán jogszabályi kötelezettségként, hanem mint **az egyik legfontosabb gazdálkodásszervező eszközt kell alkalmaznunk**. Az önköltségi adatok lehetőséget teremtenek a produkciók tervezhetőségének növelésére, a források célzottabb felhasználására, valamint a hosszú távú költséghatékonyság elérésére.

Felhalmozási kiadások, fejlesztések:

Az épület fizikai infrastruktúrája, technológiai felszereltsége és közönségfogadó kapacitása a magyar színházi átlag feletti állapotnak örvend. További fejlesztések szükségszerűek. A kulturális tér átalakulásával – az interaktív művészeti formák térnyerése, a közösségi terek megnövekedett szerepe

– a színház épületének funkcionálisan bővülő és **környezetileg tudatos megújítására** van szükség.

Mivel a megvalósítása során elsődleges szempont, hogy a beruházás ne veszélyeztesse az intézmény folyamatos működését, **a finanszírozást elsősorban európai uniós és hazai kulturális, oktatási, energetikai, valamint infrastrukturális fejlesztési programok révén, ütemezetten kívánjuk megvalósítani.**

A beruházási célterületek – így a színpadtechnika korszerűsítése, a képzési és workshopterek kialakítása, az energiahatékonyság növelése vagy a látogatóbarát terek fejlesztése – jól illeszkednek az EFOP Plusz, KEHOP Plusz, Interreg, Creative Europe, valamint a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) pályázatokhoz.

Szükségszerű a színház rendelkezésére álló géppark és technikai infrastruktúra átfogó felülvizsgálata. A műszaki eszközök folyamatos használat mellett gyorsan elhasználódnak, ezért kiemelt jelentőségű a rendszeres karbantartás, az elavult berendezések fokozatos cseréje és korszerűsítése. **Az infrastruktúra fejlesztése nem csupán technikai szükségszerűség, hanem közvetlen hatással van a produkciók minőségére, a munkafolyamatok hatékonyságára és a munkatársak biztonságos munkavégzésére is.**

Összegzés

A gazdálkodási terv a művészeti programmal szoros összhangban a fenntartható és átlátható működés megvalósítását tűzi ki célul. **A bevételek növelésének eszközei között kiemelt szerepet kap a látogatottság stabilizálása,** a dinamikus árazás bevezetése, a rugalmas bérletrendszer kialakítása, **de új bérletek, például turisztikai (színházi nézői) bérlet más városból, Budapestről oda-vissza utazással, a MÁV-val karöltve, valamint a keresztértékesítési lehetőségek tudatosabb kiaknázása, a Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivállal való összekapcsolása** (a fesztiválnak a tervek szerint lesznek kőszínházi és őszi

programjai is). Fontos még a viszonteladói hálózat fejlesztése, továbbá **a mecénatúra és szponzorációs kapcsolatok megerősítése**. A kiadási oldalon az épület korszerűsítése, az energiahatékonyság javítása, valamint a közösségi és oktatási terek kialakítása fontos, de ütemezetten megvalósítandó cél, melyek finanszírozása elsősorban hazai és európai uniós fejlesztési források bevonásával tervezett. **A dologi és felhalmozási kiadások fegyelmezett kezelése, az önköltségszámításon alapuló menedzsmentszemlélet, valamint a központi és önkormányzati támogatásra épülő finanszírozás együttesen teremti meg a hosszútávon is működőképes és gazdaságilag megalapozott intézményi munkát, és a nemzeti minősítés eléréséhez vezető útra történő rátérést.**

7. Alapelvek és célkitűzések

A „*Generációk és remény színháza – út egy nemzeti színház magvalósítása felé*” koncepció küldetésének maradéktalan megvalósításához **elengedhetetlen hogy a jövő színháza nem csupán az előadások helyszíne, hanem alkotó- és közösségi tér is legyen**, ahol a művészi munkát a legmagasabb szintű technikai háttér, a nézői élményt pedig a komfort és a látvány támogatja.

Olyan **multifunkcionális színpad- és térkialakításra, színpadtechnikai és nézőtéri struktúrára, hang- és fénytechnikai rendszerekre, valamint digitális vetítési megoldások integrálására van szükség, amelyek alkalmasak klasszikus prózai előadások, zenés produkciók és kísérleti formák bemutatására is, valamint támogatják mind a hagyományos, mind az innovatív színházi formákat.**

Az alkotási folyamatot nagyban segítik a sokoldalúan használható próba- és képzési terek, amelyekben **műhelymunka, workshopok, művészképzés** folyhat. A közönség számára kiállítótér, könyvesbolt és digitális információs

pontok álljanak rendelkezésre, amelyek az előadás előtti és utáni időszakot is tartalmassá teszik.

A hosszútávú fenntarthatóság szellemében érdemes megvizsgálni, hogy **megfelelően energiahatékony-e a színház működése**, és minden új beruházás során figyelembe kell venni a lehetséges zöld technológiákat és a környezettudatossági szempontokat.

7.1 Mit értek a „remény színháza” alatt?

Minden egyes igazgatóváltás nehéz mind a társulat, mind a fenntartó számára. A „remény színháza” egy üzenet elsősorban a társulatnak, amelynek egyik része bizonyára **bíz**ik, és **hinni akar** abban, hogy ezt az erős színházi csapatot újra irányba lehet állítani, másik része viszont **bizonytalan**, és máshol keresné a boldogulást. De ki lesz a jövő embere? Nehéz konszenzusra jutni.

Mi segíthet? Ha az **új vezető hitet és reményt ébreszt, és újra tudja motiválni a színház társulatát**. Kiszámíthatóságra és biztonságra van szükség. A színház igazgatója, művészeti vezetője meddig tudja a társulatot motiválni, és viszont? Ez, ebben a helyzetben, egy fontos kérdés. Minden alkotónak szüksége van új impulzusokra, amit egy állandó társulatban csak egy ideig lehet megtalálni. Ezért van szükségük a rendezőknek változásra, vagy vendégművészekre egy-egy szerepben, hogy megerősödve újra alkotni tudjanak saját társulatukban. Az impulzusok gyűjtése azonban nem mehet a saját társulatukkal végzett munka rovására.

7.2 Társulatépítés és tehetséggondozás

A társulati kohézió elemzése és javítása érdekében, párhuzamosan az üzemi, vezetési feladatokkal, a társulat alapos megismerésével kezdem a munkát. Teszem ezt figyelve őket a munkájukon keresztül és személyes beszélgetések során. Fel szeretném mérni, ki hogyan látja magát, mik a szakmai tervei, vágyai, mire számíthatok. Nincsenek illúzióim abban a tekintetben, hogy

konfliktusmentes övezetbe érkeznek. Azonban az **egymásrautaltság nagy lehetőség arra, hogy megszülessen, kibontakozzon az a bizonyos kapocs: a szeretet. Ez nem elvárás, ez cél!** Ehhez a kölcsönös tisztelet és a **kommunikáció** lehet az alap. Véleményünk lehet a másiktól, de a **minősítés társulaton belül kerülendő**, az nézői és vezetői feladat.

Az együttműködésben elengedhetetlen a **személyes döntés**. Döntés arról, hogy akarom-e a másikat szeretni, veszem-e a fáradságot arra, hogy **felfedezzem benne a számomra szimpatikus tulajdonságokat**, vagy csak a hibáit látom? Ha ez a döntés megszületik, könnyíthetem a közös munkát.

A személyes találkozásokon túl **a csapatépítésre kötetlenül együtt töltött időre is áldoznék**. Nevezhetnénk ezt kirándulásnak – az első évben valószínűleg ez tud létrejönni –, de erre **a legjobb alkalmak a vendégjátékok**. Remélem lesz erre is lehetőség, meg kell teremtenünk ezek feltételeit.

Fontos feladatok a színház jelenlegi tevékenységeit megtartva, esetleg átalakítva és továbbfejlesztve:

- A prózai társulatot tovább építve sokoldalú társulat kialakítása.
- A klasszikus prózai és zenés színházi képességek (szép beszéd, ének, tánc, mozgás) egyidejű fejlesztése az évad feladatain keresztül (foniáter és hangképző tanár segítségével).
- Tehetségkutató programok kiépítése, fiatalok mentorálása, a Székesfehérváron működő amatőr, félamatőr társulatok felmérése, esetleg fejlesztése, alkalmankénti bekapcsolása.

Ugyancsak meg kell ismerkedni a **Bonis Bona Nemzeti Tehetség Program** fiataljaival.

- Képzések, workshopok, nyári színjátszó táborok.
- Vendégjátékok vidéki és határon túli magyar közösségekhez.
- Szociálisan érzékeny programok megvalósítása idősotthonok, hátrányos helyzetű fiatalok, speciális igényű közönség számára.

- Partneri kapcsolat kialakítása a Székesfehérvári Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.-vel, valamint a Fehérvári Média centrum Kft.-vel, megismerni tevékenységeikben a színházzal összeköthető területeket, mindkét fél hasznára válva.

7.3 Mit értek a „generációk színháza” alatt?

Elsősorban közösségi és életkori fókusz. Fontos küldetésnek tartom, hogy a színház **minden korosztály számára otthonos és inspiráló élményt nyújtson**. A generációk közötti párbeszéd és együttélés erősítése a színház nyelvén keresztül nemcsak művészeti, **hanem társadalmi jelentőségű feladat**. A színházba járás általában közösségi esemény: családok kisebb-nagyobb gyermekekkel, barátok, esetleg egész osztályok néznek meg együtt egy-egy előadást. Ha a néző nem azt a minőséget kapja, amiért eljött, csalódik. Ha többször is csalódik, elveszítjük! **Ezt egyik színház sem engedheti meg magának!**

A **generációs szemlélet** tehát nemcsak célcsoportokat jelent, hanem a **színházi működés egyik legfontosabb szervezőelveként is értelmezendő**. A színház minden korosztály számára otthont kínál – mind művészi tartalomban, mind megszólítási formában. A színházban elmesélt történetek nagy része épp olyan többgenerációs, mint az élet. A többgenerációs előadások, családi programok, közösségi események alkalmat teremtenek arra, hogy különböző életkorú nézők **együtt tapasztaljanak, emlékezzenek és érezzenek**. Ezek a közös élmények hozzájárulnak a társadalmi kohézió, az **egymás iránti megértés és tisztelet** erősítéséhez.

A különböző életkori csoportok – gyermekek, fiatalok, felnőttek, szépkorúak – mind **sajátos érzékenységgel, tapasztalattal és elvárásokkal fordulnak a színház felé**. A koncepció célja az, hogy ezt a sokszínűséget ne korlátként, hanem lehetőségként kezelje.

Különösen a **fiatalabb generációk** tekintetében kulcsfontosságú, hogy a színházban olyan előadások jöjjenek létre, amelyek játékosságukkal,

vizualitásukkal és érzelmi őszinteségükkel képesek megragadni a kisgyermek figyelmét, illetve, hogy az ifjúsági produkciók célja ne csak a szórakoztatás legyen, hanem a társadalmi tudatosság, érzelmi intelligencia és identitás fejlesztése is. A fiatal felnőttek gyakran keresik saját hangjukat és identitásukat. Számukra fontos, hogy a színház az ő problémáikra – párkapcsolatok, társadalmi egyenlőtlenség, önkeresés, nemi identitás, környezetvédelem – kortárs témákon keresztül reflektáljon.

A könnyűzenei integráció, a vizuális és digitális eszközhasználat, valamint az alternatív terek és formák alkalmazása különösen hatékony ebben a rétegben. A hazai könnyűzenei és alternatív műfajok dramaturgiai eszközzé válnak, akár prózai, akár zenés kísérleti formákban. **Együtt kell működünk, zenei producerekkel és szövegírókkal, hogy új hangzások, új szövegek születhessenek, és ezek színházi kontextusban éljenek tovább.** Így a fiatalabb közönség számára is természetes belépést kínálunk a színház világába. A legfontosabb, hogy ne veszítsük el őket nézőkként! Ha elveszítettük, nem tudunk hatni sem a lelkükre, sem a tudatukra! A színház elveszítheti nevelési küldetését!

A fiatalokat leginkább **saját generációjukhoz legközelebb álló művészekkel, alkotókkal** lehet megszólítani, ezért a társulat folyamatos frissen tartása szükségyszerű.

A **felnőtt korosztály** számára kínált prózai és zenés produkciók mélyebb társadalmi, történelmi és emberi témákat dolgoznak fel. Különösen fontosak a **nemzeti önazonosság kérdései, a kulturális emlékezet, a közös múlt feldolgozása, reményteli jövőkép felvillantása,** valamint az erkölcsi és filozófiai kérdések színrevitele.

Az **idősebbek** számára a színház szerepe abban is megnyilvánul, hogy új impulzusokat nyújthat, közösségi élményeket teremthet, és így hozzájárulhat az időskori aktív jelenlétéhez. E generációk gyakran hordozói a történelmi és kulturális emlékezetnek. Számukra különösen értékesek azok az előadások,

amelyek visszacsatolást adnak saját életútjukhoz, megidéznek gyerekkoruk zenéjét, történeteit, kulturális referenciáit.

A színházba járó közönség számára kiemelkedő **a művészegyéniségek személyiségvarázsa**. Hogyan ismerhetik meg jobban kedvenceiket? Vagy hogyan lesznek a művészek kedvencekké? Ennek eszközei lehetnének olyan intimebb rendezvények, például **„Művészkijáró”** címmel, amelyek keretében felmutathatók a művészek más irányú előadói tevékenységei. Ezeknek kiváló helyszíne lehet a stúdió, de jellegét tekintve a **nézőtéri kávézó pódiuma** tűnik a legalkalmasabbnak. Ezt a sorozatot a színházban működő **színészlegendákkal** kezdenénk, akiknek vendégei vagy kérdezői a **fiatal generáció képviselői** lesznek, itt is használva a generációk közötti kapcsolatot és körforgást. Ezt tovább fejlesztve lehet **összekapcsolni művészeti ágakat és korosztályt**.

A **rajongói csoportok kialakulásának teret kell adni**, támogatni, mert ezek a csoportok töltik majd fel a nagy nézőteret. A nézőket egy **„Kérdezz a kedvencedtől”** internetes kampánnyal lehetne megszólítani, a **válaszokért elfognak jönni!**

8. Állandó jelenlét – tartalom minden platformon, minden korosztálynak

Marketing-stratégia

A fentiekben érintettük a legkülönbözőbb korosztályoknak szóló produkciókat, a műfajok keverését, könnyűzenei és alternatívabb formák bevonását a színházba, a művészegyeniségek kiemelkedő fontosságát, és hogy a törzsközönség részét képező rajongóknak teret kell adni. Nos, ez ugyanannyira műsorpolitika, mint amennyire ezek a kulcsszavai a koherens marketing- és kommunikációs stratégiának.

A Vörösmarty Színháznak, meggyőződésem szerint elsősorban Székesfehérvár lakosságához, közösségéhez kell szólnia, de legalább ilyen fontos, hogy ezzel párhuzamosan – elsősorban új produkcióink és művészegyeniségeink által – jobban látszódjunk az országos és határon túli szakma számára, valamint Budapest és az ország kultúrafogyasztó közönségéhez is lendületes intenzitással juttassuk el üzeneteinket.

A cél, hogy minden PR- és marketingeszközzel erősítsük a Vörösmarty Színházat, ezért olyan ernyőkommunikációban gondolkodunk, mely alá befér valamennyi műfaj és valamennyi produkció, pályakezdő, fiatal és idősebb művészkolléga. Az ő esetükben különösen fontosnak tartom – és talán nem hangzik nagyképűnek, ha leírom, saját tapasztalat alapján is –, a személyes brandek kialakítását. El kell érünk, hogy minél szélesebb körben ismertek és népszerűek legyenek, minél több platformon biztosítsunk nekik bemutatkozási lehetőséget, akár a művészi megvalósítás keretein is túl. Az egyes személyiségeket minél izgalmasabbá, emberközelibbé kell tennünk.

2025-re az online marketing nem csupán teret hódított, de immár a marketing-eszközök elsőségének igényével lép fel. Egyértelműen látható, hogy a közösségimédia-tartalmak fokozatosan átveszik a legfőbb információs csatornák szerepét, ezért egyre fontosabbak a kulturális intézmények célkitűzéseinek

elérésében is. Nagyon sok múlik ezen a téren is a tervezésen, hogy a megfelelő időpontban, átgondoltan és a megfelelő helyen adjunk át információkat, közöljünk tartalmakat. Itt tehát kiemelten erősnek kell lenni a kommunikáció terén. Új platformok születtek, melyek nem csupán az emberek közötti kapcsolatokat, de a kultúrafogyasztás lehetőségeit is megváltoztatták.

A Vörösmarty Színháznak ma minden szükséges platformja rendelkezésre áll ehhez. Podcast, YouTube és Tik-Tok csatorna, Instagram és Facebook-csatorna. Kiszolgálják a többgenerációs közönségréteget, akiket magam is megcélozni tervezek, de fontosnak tartom, hogy még gyakrabban és sok egyedi tartalommal is kommunikáljunk ezeken a felületeken.

Ennek a területnek a még professzionálisabb ellátásához **a marketing- és sajtóosztály részéről szinte állandó jelenlét szükséges a társulat közvetlen munkaidejében és azon kívül is.** A „Művészkijáró” mintájára építve, az internetes felületek használatával a színház művészeinek, a színházi híreknek napi szinten, folyamatosan meg kell jelenniük a közösségi médiaplatformokra optimalizált kommunikációban, – de mértékkel – a színész és a színház maradjon meg kuriózumnak és ünnepnek. Ha mindent házhoz viszünk, akkor leszoktatjuk a nézőt a színházba járásról. A néző meghívása, és nem az ellustítása a cél. Ez a marketing- és sajtóosztály iránymutatásával állandó kreatív tartalomgyártást jelent: **werkfilm, vlog, interjú, podcast, saját Youtube-csatorna üzemeltetése, digitális archívum létrehozása.**

Fontosnak tartok itt bevonni fiatal tartalomgyártókat, hiszen ez mára már egy külön szakma lett

Korábban ismertetett színházi koncepciómban kiemelt szerepet tulajdonítottam a fiataloknak. Hozzájuk a közösségi média és a véleményvezérek, influenszerek bevonásával tudunk a leghatékonyabban eljutni. Jó lehetőségnek tartom erre vállalkozó művészeink közül saját influenszer személyének tudatos felépítését, hogy tartalmaink még közvetlenebb, még őszintébb modalitásban juthassanak el nézőinkhez. Természetesen nagyon fontos, hogy videóink a lehető

legprofesszionálisabb minőségben jelenjenek meg. A rövid videóanyagok egyfajta krónikái egy jól működő kulturális intézmény életének, melyeken keresztül mozaikszerűen követhető egy élő intézményi struktúra.

A színházba járó közönség körében, életkori sajátosságok miatt is még mindig a Facebook a legelterjedtebb, legismertebb social media eszköz, amely a negyven év feletti korosztály virtuális találkozóhelye. Mindenképp hangsúlyt kell fektetni a hirdetési algoritmusok helyes kezelésére, annak érdekében, hogy valóban a legrelevánsabb célcsoporthoz tudjunk eljutni. Ehhez a Facebook oldalt nem elég csupán kezelni és életben tartani, de professzionális alapokra kell fektetni, hogy minél több felhasználóhoz jusson el organikusan az információ. Ezeken a platformokon nem csak előadásrészletek bemutatásával tartom fontosnak megjelenni, hanem egyedi forgatott tartalmakkal is (backstage-videók, művészeink helyzetbe hozása, az előadásokhoz kötődő egyedi tartalmak gyártása).

Tovább kell fejleszteni az egyébként most is színvonalas YouTube-csatornát is, valamint visszahozni az életet a Vörösmarty Színház Mindig veled podcastjába, mely tartalmaz beszélgetésekre ad lehetőséget művészeinkkel.

És bár az online világ kétségtelenül egyre nagyobb szerepet játszik életünkben, de a sajtókommunikáció fontosságát is hangsúlyoznám, amely a színházi és személyes márkaépítést segítő megjelenésekből, az új előadások népszerűsítését célzó anyagok publikálásából, valamint a színház művészeihez kapcsolódó sajtómegjelenés támogatásából áll.

Minden bemutatót, összehangolva a marketing-tervekkel – a cél a minél több és minél termékenyebb partnerségi viszony megteremtése, a kapcsolati tőke erősítése, ami segít a leghatékonyabb és legkedvezőbb kampányt és médiamixet összeállítani, akár bartermegállapodásokról, akár kedvező hirdetési árakról, vagy egyéb, kölcsönösen kedvező együttműködésről beszélünk - **ütemezett sajtókampánynak kell megelőlegeznie**, esetlegesen az adott előadás stílusához és célcsoportjához igazított aktivitásokkal. A sikeres kampányok záloga a sajtó

képviselőivel ápolta rendszeres és szoros kapcsolat, ezért minden bemutatóra hívjuk, várjuk, szállítjuk majd a nem helyi, hanem például a budapesti média képviselőit.

Fontos ez az országos láthatóság szempontjából elsősorban, és kiemelt jelentőségűnek tartom a szakmai sajtó hatékonyabb bevonását, általuk jut el majd a kollégákhoz az a széleskörű művészi munka, ami a Vörösmarty Színházban terveim szerint megvalósul és ami elvezet ahhoz, hogy a magyar kulturális élet egyik legfontosabb, legnépszerűbb és legszerethetőbb közintézménye nemzeti színház legyen.

9. Zárszó

A színház, mint jövőkép, mint élet

A „*Generációk és remény színháza – út egy nemzeti színház megvalósulása felé*” egy olyan koncepció, amely a hagyományt kortárs eszközökkel újrafogalmazva, befogadó és közvetítő módon szolgálja a nemzeti kultúrát, beleértve a székesfehérvári Vörösmarty Színház nemzeti minősítéséhez szükséges feltételek teljesítésére irányuló erőfeszítéseket.

Egy végzettségét tekintve magasan kvalifikált társulat a klasszikus nemzeti drámai repertoárt, a zenés színházi műfajokat, különös tekintettel az operajátszásra és a magyar operettre mint hungarikumra, valamint a balett- és táncművészet legújabb műveit próbálja megmutatni és művészi formátumban átadni közönségének, nem feledkezve meg kultúránk egyik legfontosabb szegmenséről, a szakralitásról sem egy Keresztény Ökumenikus Színházi Fesztivál megszervezésével.

A prózai és zenés színház több, mint előadás: élmény, közösség, hagyomány, útmutatás, érték, életigenlés. A színház mindenkié! – így válik valóban nemzeti intézménnyé.

Budapest, 2025. június 10.

Dolhai Attila

Jászai Mari-díjas, érdemes művész